Oulu Capital of Northern Scandinavia

Oulun kaupungin lausunto
HE 14/2018 Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

OULU

Laki valtion lupa- ja valvontavirastosta

- Aluehallintoviraston ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston yhdistäminen yhdeksi valtion lupa- ja valvontavirastoksi on kannatettava ja tarkoituksenmukainen muutos, joka yhdenmukaistaa menettelyjä.
- Oulun kaupunki pitää asiakasnäkökulmaa tärkeänä ja esittää, että yksi lupa- ja valvontaviraston aluetoimipisteistä tulee sijaitsemaan maakunnan keskuskaupungissä Oulussa.
- Asiakasnäkökulma ja asiakaspalvelun joustavuus tulee ottaa huomioon mietittäessä työnjakoa valtion lupa- ja valvontaviraston sisällä. Työnjaon tulee olla selkeä myös maakunnan ja valtion lupa- ja valvontaviraston kesken.

- Yleisesti rakenteiden tulee olla sellaiset, että yhteistyö kunnan ja maakunnan sekä kunnan ja Valtion lupa- ja valvontaviraston kanssa on sujuvaa.
- Toimintaa suunniteltaessa on tarpeen kehittää sähköisiä ja digitaalisia palveluja tuottavuuden, joustavuuden ja ajasta riippumattomien palvelujen tueksi. Sähköinen asiointi tulisi olla aina ensisijaista.
- Toisaalta suunniteltaessa kuntalaisten asiointia sekä maakunnassa että valtion lupa- ja valvontavirastossa, on toivottavaa säilyttää mahdollisuus henkilökohtaiseen keskustelevaan neuvontaan. Tällä varmistetaan, että kansalainen saa tarvitsemansa avun asiansa sujuvaan hoitamiseen

- Hallituksen esityksen mukaan uudelle lupa- ja valvontavirastolle siirtyisi myös kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaiset tehtävät. Vammaislainsäädäntöä ollaan uudistamassa ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki ja vammaispalvelulaki tullaan yhdistämään.
- Säädettäessä uudesta lupa- ja valvontaviranomaisesta voisi samalla arvioida tulisiko muutoksenhaku järjestää erityishuolto-ohjelman osalta samalla tavalla kuin muissakin vammaispalvelua koskevissa asioissa ts. oikaisuvaatimusmenettelyllä ja valituksella hallinto-oikeuteen.

Laki maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta:

- 1§ Hyvä yhteistyö kuntiin jäävien ja maakunnalle ja Lupa- ja valvontavirastolle siirtyvien tehtävien kesken on tärkeää. Esimerkiksi maakuntaan siirtyvän ympäristöterveydenhuollon aktiivinen yhteistyö kuntiin jäävien rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja maankäytön suunnittelun kanssa edesauttaa merkittävästi terveyshaittojen ennaltaehkäisyä.
- 12§ Kunnan käytössä olevien toimitilojen vuokrasopimuksien siirtyminen toisaalta varmistaa osaltaan toimintojen jatkuvuuden, toisaalta siirtymissäännös voi vaikeuttaa esimerkiksi toimitilaverkon uudistamista.

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Laki maa-aineslain muuttamisesta:

- 7 § kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee maa-ainesluvan käsittelyssä tietyissä tilanteissa pyytää lausunto valtion lupa- ja valvontaviraston lisäksi myös maakunnalta. Sujuvan lupakäsittelyn varmistamiseksi lausunnon antamiselle olisi hyvä määrittää enimmäisaika, esimerkiksi kaksi kuukautta.
- 20a§ Lakimuutoksen yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista lisätä ko. pykälään myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla on muutettu tai kumottu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätös.

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain muuttamisesta:

- 5§ Lakiehdotuksessa on säilytetty mahdollisuus järjestää ympäristönsuojelu kuntien yhteistyönä. Oulun seudulla tätä mahdollisuutta pidetään hyvänä, koska kuntaa suuremmalla alueella tuotettu ympäristönsuojelun viranomaistoiminta edistää tasapuolista valvontaa.

Laki maastoliikennelain muuttamisesta:

- 30§ Mahdollisuus periä maksuja on perusteltua.
- Lakiin olisi hyvä harkita mahdollisuutta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta, koska ennallistamistoimenpiteet toiminnan lakattua ovat useassa tapauksessa vähäisiä.
- 32§. Maastoliikennelain mukainen yleinen valvonta on lakiehdotuksessa esitetty maakunnalle kun yleisesti uudistuksessa valvonta on kunnilla tai valtion lupa- ja valvontavirastolla. Maakunnalle kuuluvan valvonnan sisältö jää lakiehdotuksessa ja sen perusteluissa tarkentumatta.

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta:

- 6§ Työnjaon maakunnan ja valtion lupa- ja valvontaviraston välillä tulee olla selkeä, jotta kuntien viranomaisten yhteistyö luonnonsuojeluasioissa on mahdollisimman sujuvaa.
- Lakiesityksestä ei ilmene selkeästi, miten valtakunnallisia luonnonsuojeluun liittyviä tavoitteita toteutetaan ja edistetään eri viranomaisissa kuntatasolle saakka.

Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta:

- Maakunnalle siirrettynä alueidenkäytön suunnittelun edistämistehtävä muuttaa luonnettaan, sillä aiemmin se on tarkoittanut valtakunnallisten tavoitteiden ohella myös kansallisia normatiivisia tavoitteita maankäytölle.
- Maakunnalle siirtämisen myötä maankäyttö voi saada myös vahvasti painottuneita poliittisia tavoitteita, jolloin vaarana on, että kansalliset tavoitteet, kuten ilmastotavoitteet, eivät toteudu tai ovat ristiriitaisia keskenään.
- Valtion lupa- ja valvontaviraston rooli kansallisia tavoitteita edistävänä tahona on ratkaiseva. Yleisen edun valvonnan rooli nimenomaan ennakko-ohjauksena maakunnan ja valtion lupa- ja valvontaviraston välillä jää hahmottumatta.

- 25§ ”Yhdyskuntarakenne” sanan korvaaminen ”aluerakenne” -sanalla korostetaan kaavan yleispiirteistä ja strategista luonnetta. Yhdyskuntarakenne kuitenkin mainitaan uudelleen 28§ sisältövaatimuksissa.
- 47§ Kuntien yhteisen yleiskaavan riippumattomuus maakunnasta on hyvä ja perusteltu.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

- 10§ Pohjavesialueiden rajan määrittämiseen liittyy paljon maakäyttöön liittyviä oikeusvaikutuksia liittyen esimerkiksi ympäristöä pilaaviin toimintoihin tai maa-aineksen ottamiseen. Voisi olla tarkoituksenmukaista, että lopullisen päätöksen tekisi maakunnan sijasta valtion lupa- ja valvontavirasto, vaikka maakunnalle jäisikin tehtäviä pohjavesialueiden esiselvityksien osalta.

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta:

- Kaupungin näkökulmasta valtion lupa- ja valvontatehtävien yhdistäminen nähdään tarkoituksenmukaisena. Kunnissa näin on toimittu ongelmitta.
- Kirjallinen menettely valtion lupa- ja valvontaviraston sisällä yleisen edun varmistamiseksi on asianmukainen, vaikka sisäisestä lausuntomenettelystä ei säädettäisi.